

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23Co/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110233218
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8110233218.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Bišćakovej v spore žalobcu: L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, XXX XX L., právne zastúpený JUDr. Ladislavom Lukáčom, advokátom so sídlom Hlavná 17, 080 01 Prešov, proti žalovanému: T. L., V. XX, XXX XX L., N.: XXXXXX, právne zastúpený JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11C/256/2010-1025 zo dňa 20.07.2017 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 8.285,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.542,26 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,73 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 4.143,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.271,16 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.412,40 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.459,48 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia.

II. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 57.931,05 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 29.121,29 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 8.285,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.542,26 eur od 21.05.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 16.06.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,73 eur od 05.08.2009 do zaplataenia, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu nároku titulom bezdôvodného obohatenia uplatneného od 04.04.2009 do 30.06.2009 zamietá.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom finančnej náhrady za vecné bremeno 51.504,32 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 26.08.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 15.09.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,73 eur od 30.10.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,89 eur od 17.11.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,89 eur od 17.12.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,89 eur od 16.01.2010 do

zaplatenia, 9 % ročne zo sumy 37.191,81 eur od 25.06.2011 do zaplatenia, všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu nároku titulom finančnej náhrady za vecné bremeno uplatneného od 01.07.2009 do 30.12.2010 zamietla.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 57.931,05 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.06.2011 do zaplatenia, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. V prevyšujúcej časti žalobu nároku titulom bezdôvodného obohatenia uplatneného od 31.12.2006 do 30.06.2009 zamietla.

VII. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi titulom finančnej náhrady za vecné bremeno 176.545,29 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.06.2011 do zaplatenia, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VIII. V prevyšujúcej časti žalobu nároku titulom finančnej náhrady za vecné bremeno od 01.07.2009 do 30.12.2010 zamietla.

IX. Žalobca má vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 4 % trov konania.“

2. Rozsudok odôvodnil tým, že žalobca sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 30.12.2010 v znení zmeny návrhu doručeného súdu dňa 28.05.2015 domáhal zaplatenia sumy 571.054,25 eur spolu s úrokom z omeškania. Túto sumu požadoval za užívanie pozemkov na ulici U. o výmere 11.355 m² za obdobie od 31.12.2006 do 30.10.2010 (za tento pozemok žiadal sumu 459.517,83 eur), sumy 111.536,42 eur sa domáhal za užívanie pozemku na ulici L. U. za obdobie od 04.04.2010 do 30.12.2010 o výmere 2.845 m². Na pozemkoch žalobcu sa nachádzajú komunikácie a chodníky vo vlastníctve žalovaného. Žalobca pôvodnou žalobou podanou na súde dňa 30.12.2010 žiadal priznať len bezdôvodné obohatenie za užívanie nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu. Žalovaný v priebehu konania namietal rozsah zastavanosti pozemkov, žalobca predložil znalecký posudok N.. Y. X. č. X/XXXX. Súčasne predložil aktuálne zameranie skutočného stavu rozsahu zastavanosti nehnuteľností. Z vyššie uvedených zameraní mal súd zistený skutočný stav rozsahu zastavanosti pozemkov v časti ulice L. U., ako aj s chodníkmi, ktoré sú jeho súčasťou a takisto aj cestných násypov pozemnej komunikácie. Súd uviedol, že žalovaný je vlastníkom oporného múru s poukazom na závery znaleckého posudku založeného v spise na č. I. XXX a metodické usmernenie Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácii SR. Žalobca predložil súdu aj zameranie rozsahu zastavanosti parcely XXXX/X na ulici U. a znalecký posudok č. XX/XXXX na stanovenie všeobecnej hodnoty nájomného za užívanie pozemkov a na stanovenie všeobecnej hodnoty vecného bremena viaznucej na týchto pozemkoch. Súd v právnom hodnotení veci uviedol, že vlastníkom spornej cesty na ulici U. je žalovaný. Nárok vlastníka pozemku na vydanie bezdôvodného obohatenia je podľa ustanovenej judikatúry dôvodný. Vlastník stavby je obohatený od počiatku, účelom bezdôvodného obohatenia je odčerpať prostriedky bezdôvodne sa obohacujúceho. Výšku bezdôvodného obohatenia vyjadruje peňažná čiastka, ktorou by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom čase a mieste za porovnateľné užívanie vecí. Žalovaný vzniesol námietku premlčania v celom rozsahu, čo sa týka nároku uplatneného v lokalite L. U., aj k bezdôvodnému obohateniu v lokalite U.. Súd má za to, že tieto námietky sú čiastočne dôvodné. Žaloba bola doručená súdu dňa 30.12.2010, žalobca si uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 31.12.2006, v prípade lokality na ulici U. a od 04.04.2009 v lokalite na ulici L. U.. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v lehote presahujúcej subjektívnu dvojročnú premlčaciu dobu je preto premlčaný. V lehote dvoch rokoch pred podaním žaloby však nárok premlčaný nie je. Súd uviedol, že nie je možné použiť premlčaciu lehotu stanovenú Obchodným zákonníkom, pretože samotný spor vychádza z podstaty obmedzenia vlastníckeho práva s právnym posúdením vychádzajúcim z Občianskeho zákonníka, aj keď ide o verejnoprávny subjekt na starne žalovaného a nehnuteľnosti vo vlastníctve podnikateľa, fyzickej osoby. Pokiaľ sa týka rozsahu bezdôvodného obohatenia na ulici L. U., zo znaleckého posudku č. XX/XXXX bol rozsah plne preukázaný, žalobca si uplatňoval dôvodne bezdôvodné obohatenie z výmery 2.845 m². Za obdobie od 04.04.2009 do 01.07.2009 to predstavuje 89 dní x 2.845 m² x 12,08 eur/rok, čo spolu činí 8.285,88 eur. V sume uplatnenej nad 12,08 eur/m²/rok bol nárok premlčaný, nakoľko bol uplatnený až 28.05.2015. Žalobca

podaním doručeným súdu dňa 28.05.2015 zmenil žalobu, keď namiesto pôvodne žalovaného obdobia od 20.11.2007 požadoval obohatenie až od 04.04.2009. Dovtedy požadoval bezdôvodné obohatenie vo výške 12,08 eur/m², zmenou sa dožadoval sumy 22,50 eur/m². Súd prvej inštancie mal za to, že čo sa týka uplatneného nároku nad sumu 12,08 eur/m², je dôvodná vznesená námietka premlčania, a preto túto časť žaloby zamietol. Za obdobie od 01.07.2009 do 30.12.2010 došlo k zmene, nakoľko tu patrí žalobcovi náhrada titulom zákonného vecného bremena s poukazom na zákon 66/2009 Z.z.. Uvedený zákon neupravuje otázku náhrady za zriadenie vecného bremena. Niet žiadnej zákonnej prekážky na to, aby sa vlastníkovi trpiaceho pozemku, zastavaného pozemnou komunikáciou priznala primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena, a to do času, kým sa vlastníkovi neposkytne náhradný pozemok alebo sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 2Co/81/2015 zo dňa 29.06.2016, ktoré je aplikovateľné aj v danej právnej veci. Z týchto dôvodov súd priznal žalobcovi titulom náhrady za vecné bremeno za obdobie od 01.07.2009 do 30.12.2010, t.j. 548 dní vo výške nepremlčanej 12,08 eur/m²/rok sumu 51.504,32 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. K výške protidôkaz zo strany žalovaného produkovaný nebol.

3. Čo sa týka nároku na ulici U. súd vychádzal z výmery 11.296 m², ktorú žalobca preukázal plánom plošného vyčíslenia rozsahu parcely, vyhotoveným N.. K.. Výšku nároku žalobca deklaroval znaleckým posudkom XX/XXXX. Aj v súvislosti s týmto nárokom žalovaný vzniesol námietku premlčania a dôvodný bol teda len nárok za obdobie od 30.12.2008 do 01.07.2009 titulom bezdôvodného obohatenia, čo predstavuje pri výmere 11.292 m² za rok 2008 za jeden deň sumu 313,22 eur. Za obdobie od 01.01.2009 do 30.06.2009 (za 181 dní) to predstavuje 57.617,83 eur. V prevyšujúcej časti za obdobie od 31.12.2006 do 30.12.2008 súd žalobu zamietol s ohľadom na námietku premlčania. Čo sa týka nároku uplatneného po dátume 01.07.2009, súd odkazuje na odôvodnenie týkajúce sa nehnuteľnosti L. U., teda od toho času vzniklo zákonné vecné bremeno a žalobca má nárok na náhradu za vznik vecného bremena, ktoré je jednorazovou náhradou. V neprospech žalobcu vyznieva skutočnosť, že mal vedomosť akú nehnuteľnosť kupuje a v prípade, že tieto vedomosti nemal, sám zanedbal preventívnu povinnosť oboznámiť sa s charakterom nehnuteľností. Nehnuteľnosti sú zastavané pozemnými komunikáciami a žalobca nemohol rozumne očakávať, že tieto bude môcť využiť napr. ako plochy na výstavbu priemyselných parkov, či parkovanie alebo individuálnu bytovú výstavbu a takýmto spôsobom svoje vynaložené finančné prostriedky podnikaním zhodnotiť. Tak strana žalujúca, ako aj strana žalovaná, sú obmedzené vo výkone vlastníckeho práva, a to každá v rozsahu výkonu vlastníckeho práva protistrany. Tak žalobca, ako ani žalovaný nemôžu mať očakávania obvyklé, vyplývajúce z výkonu vlastníckeho práva. Žalobca sám sa slobodne rozhodol, že kúpi takéto nehnuteľnosti. Žalovaný sám o sebe situáciu objektívne nezavinil. Pokiaľ ide o námietku žalovaného vo vzťahu k vedeniu vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia, ktoré má obmedzovať užívanie pozemkov, žalovaný nepreukázal, že by skutočne došlo k obmedzeniu. Čo sa týka námietky žalovaného vo vzťahu k oporným múrom, súd prvej inštancie mal za to, že tieto sú súčasťou komunikácie a je daná pasívna legitímácia na strane žalovaného aj vo vzťahu k týmto plochám. Súd poukázal aj na odborné vyjadrenie, ktoré bolo zo strany žalobcu predložené. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že nemohol prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, čoho sa domáhajú a rešpektoval predmet konania vymedzený žalobným návrhom. Súd prvej inštancie ďalej odôvodnil priznanie úroku z omeškania a uviedol, že žalobca neprodukoval žiadny dôkaz o tom, že žalovaného na plnenie jeho záväzku požiadal pred podaním žaloby. Z uvedeného dôvodu sa žalovaný dostal do omeškania až dňom nasledujúcim po doručení žalobného návrhu. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 CSP a uviedol, že žalobca bol úspešný v rozsahu 52 %, neúspešný v rozsahu 48 %, jeho nárok na náhradu trov konania je teda v rozsahu 4 %.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, a to proti výrokom II., IV., VI., VIII. a IX., teda s výnimkou výrokov, ktorým bolo žalobe vyhovené. Uviedol, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a odvolaním napadnuté výroky vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu proti výroku II rozsudku, ktorým súd zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov L. U. o výmere 2.845 m² nad priznanú sumu 8.285,88 eur súd nepostupoval v súlade so zákonom, keďže zúženým návrhom zo dňa 28.05.2015 si žalobca súčtom uplatnil nižšie sumy ako si ich uplatnil v pôvodnej žalobe. Žalobou z 30.12.2010 za obdobie od 20.11.2007 do 30.06.2009 si žalobca uplatnil sumu 59.937,96 eur a zúženým návrhom z 28.05.2015 si žalobca uplatnil za obdobie od 04.04.2009 do 30.06.2009 sumu 12.043,94 eur. Ak teda súd priznal

žalobcovi za obdobie od 04.04.2009 do 30.06.2009 iba sumu 8.285,88 eur z dôvodu premlčania, je jeho postup v rozpore so zákonom, a to iba vtedy, ak by odvolací súd mal za to, že premlčacia lehota v posudzovanej veci je štvorročná a nie iba dvojročná.

6. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu proti IV. výroku rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 01.07.2009 nad priznanú sumu 51.504,32 eur s tým, že podľa súdu prvej inštancie sa jedná o náhradu titulom finančnej náhrady za vecné bremeno v nepremiľčanej výške 12,08 eur/m²/rok uplatnil žalobca tú istú argumentáciu ako proti II. výroku rozsudku, teda že zúženým návrhom si uplatnil v súčte nižšiu sumu ako v pôvodnej žalobe a odvolací dôvod obstoí iba vtedy, ak by odvolací súd mal za to, že premlčacia lehota je v posudzovanej veci štvorročná, nie dvojročná.

7. Súd prvej inštancie nepostupoval v súlade so zákonom aj z toho dôvodu, že nepriznal žalobcovi úrok z omeškania zo sumy 37.191,81 eur od 31.12.2010, teda druhý deň po uplatnení nároku, po doručení žaloby na súd, ale až po doručení žaloby.

8. Vo vzťahu k odvolaniu proti VI. výroku rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia na ulici U. uviedol, že súd mal vzťah posúdiť ako obchodnoprávny a na premlčanie aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu. Je nesporné, že žalobca koná vo vlastnom mene na vlastný účet za účelom dosiahnutia zisku a na druhej strane vystupuje žalovaný ako samosprávna jednotka, ktorá v žalovanom období užívala pozemok na zabezpečovanie verejných potrieb, a preto je tento vzťah záväzkovým vzťahom v zmysle § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Súd taktiež postupoval nesprávne, ak nepriznal úrok z omeškania na druhý deň po uplatnení nároku, ale až po doručení žaloby žalovanému.

9. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu proti VIII. výroku rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu za užívanie pozemku na ulici U. žalobca namieta nezákonný postup súdu iba z toho dôvodu, že nepriznal žalobcovi úrok z omeškania z tejto sumy na druhý deň po uplatnení nároku, ale až po doručení žaloby.

10. Vo vzťahu k odvolaniu proti IX. výroku rozsudku (v odvolaní nesprávne uvedené proti XI. výroku rozsudku) žalobca uviedol, že výrok rozsudku je v rozpore so zákonom z toho dôvodu, že vychádza z priznanej sumy vo výške 294.226,54 eur a nie zo sumy uplatnenej zo strany žalobcu. Ak by odvolací súd vyhovel odvolaniu proti výrokom II., IV., VI. a VIII., bolo by dôvodné vyhovieť odvolaniu aj proti IX. výroku rozsudku.

11. Ďalej žalobca svoje odvolanie odôvodnil tým, že je ničím nepodložené tvrdenie súdu prvej inštancie, ktorý priznal žalobcovi za obdobie od 01.07.2009 nárok nie titulom bezdôvodného obohatenia, ale titulom náhrady za vecné bremeno, keďže v konaní nebolo preukázané, že stavby pozemných komunikácií na ulici L. U. a U. boli postavené v súlade s platnými právnymi predpismi, ako to vyplýva z § 4 ods. 1 zákona 66/2009 Z.z., kedy by bolo možné uvažovať o tom, že pozemky, na ktorých sa predmetné stavby pozemných komunikácií nachádzajú, sú zaťažené predmetným zákonným vecným bremenom. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 9Co/42/2010 z 22.02.2011, z ktorého vyplýva, že išlo o stavbu neoprávnenú a na to, že podľa ustálenej judikatúry pre posúdenie neoprávnenosti stavby je nerozhodné, či stavebník mal alebo nemal stavebné povolenie. Aj v čase výstavby stavby nebolo pochýb, že pokiaľ na pozemku občana zriadila stavbu socialistická organizácia bez právneho dôvodu, išlo o protiprávny stav, teda neoprávnenú stavbu. Ak sa jedná o neoprávnené stavby, je potom logické, že sa jedná o stavby, ktoré neboli ani povolené podľa platných právnych predpisov a potom na ne nedopadá ust. § 4 ods. 1 zákona 66/2009 Z.z.. Z rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie právne zaoberal poslednou časťou § 4 ods. 1 zákona 66/2009 Z.z., podľa ktorej právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo len podľa tohto zákona len za podmienky, že išlo o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov.

12. Ďalej nesúhlasil s tým, že súd na ne v danom prípade aplikoval dvojročnú premlčaciu dobu. Poukázal na závery Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí 5Cdo/109/03 z 26.11.2003, Nález ÚS ČR III. ÚS/140/99 z 08.07.1999, uviedol, že je nesporné, že žalobca koná vo vlastnom mene na vlastný účet za účelom dosiahnutia zisku a na druhej strane žalovaný užíva pozemky žalobcu na zabezpečovanie verejných potrieb pri výkone samosprávnej funkcie, a preto je tento vzťah záväzkovým vzťahom v zmysle § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je založený užívaním veci bez platnej nájomnej zmluvy ako vzťah medzi podnikateľom a samosprávnou jednotkou

pri zabezpečovaní verejných potrieb. Keďže pre obchodné vzťahy vyplýva prednostná aplikácia Obchodného zákonníka, Občiansky zákonník sa použije na riešenie otázok, ktoré nie sú upravené v Obchodnom zákonníku, a to znamená, že je možné použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú bezdôvodné obohatenie vo vzťahu k poskytnutiu plnenia na základe neplatnej zmluvy. Na premlčanie uplatneného práva je však potrebné aplikovať Obchodný zákonník § 391 a § 397, ktoré sú vo vzťahu k § 107 Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym. Súd neodôvodnil prečo nemal za preukázané podnikanie žalovaného so stavbami s poukazom na žalobcom predložené nájomné zmluvy zo dňa 03.01.1996, rámcovú zmluvu zo dňa 07.12.2000. Na podnikanie žalovaného so stavbami, nachádzajúcimi sa na pozemku žalobcu, poukázal aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 4Cdo/90/2013 z 22.08.2013. V rozhodnutí Krajského súdu v Prešove 12Co/29/2012 z 25.09.2012 je uvedené, že prevádzkovanie komunikácie znamená zabezpečovanie verejných potrieb (jedná sa o komunikáciu na ulici U.. Krajský súd v Prešove v rozsudku 6Co/75/2012 z 11.12.2012 uviedol, že len samotný fakt, že ide o využívanie pozemku pre všetkých, teda na verejnoprospešný účel, nemôže vlastníka ukrátiť. V žalovanom období žalovaný disponujúci majetkom žalobcu mohol užívaním týchto pozemkov plniť svoje verejné funkcie, ktoré by však inak musel plniť iným spôsobom, napr. obdobné pozemky na rovnaký účel kúpiť alebo prenajať. Jedná sa o záväzkový vzťah, ktorý vo vzťahu k premlčaniu podlieha režimu Obchodného zákonníka.

13. Ďalej poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a uznesenie NS SR 4Cdo/90/2013 z 22.08.2013. Pokiaľ súd prvej inštancie poukázal na rozsudok OS Prešov 11C/220/2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove 6Co/93/2016 a na rozsudok KS v Prešove 14Co/84/2011, žalobca uviedol, že úvahy súdu sú nepreskúmateľné a vyššie uvedené rozhodnutia sú irelevantné (v týchto rozhodnutiach sa súdy venovali posúdeniu dvojročnej premlčacej doby). Súd prvej inštancie ignoroval rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, napr. uznesenie NS SR 4Cdo/90/2013, čo nemožno považovať za nič iné ako za svojvoľné a nespravodlivé posudzovanie dôkazov, ktoré vyšli v konaní najavo. Rovnako je nepoužiteľný Nález ÚS ČR II. ÚS/415/14, pretože vychádza zo stavu, kedy sa jedná o nárok za užívanie pozemku, ku ktorému nemá osoba, ktorá ho užíva žiadny prístup.

14. Žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté výroky a žalobe vyhovel a odvolaniu v celom rozsahu vyhovel.

15. V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie proti rozsudku aj žalovaný. Právny zástupca žalovaného prevzal rozsudok súdu prvej inštancie dňa 14.08.2017, odvolanie doručil súdu prvej inštancie dňa 25.08.2017, teda v zákonnej lehote. Rozsudok bol právnenému zástupcovi žalovaného doručovaný špecifickým spôsobom - do jeho fyzického priečinku na Okresnom súde Prešov a bol do tohto priečinku uložený dňa 21.07.2017. Nie je možné považovať neprevzatie rozsudku okamžite po jeho uložení do priečinku za odmietnutie prijatia zásielky, pretože zo žiadneho konania právneho zástupcu žalovaného nevyplýva, že odmieta prevziať zásielku. Ustanovenia Poštového poriadku o úložnej lehote v tomto prípade nie je možné použiť, pretože zásielka nie je doručovaná poštou, ale špecifickým spôsobom. Ak by aj existovali pochybnosti o dni doručenia zásielky, v pochybnostiach je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vychádzať z takého výkladu, ktorý je pre odvolateľa priaznivejší. V danom prípade zo spisu vyplýva, že právny zástupca žalovaného rozsudok skutočne prevzal až 14.8.2017, a teda jeho odvolanie je podané v zákonnej lehote.

16. Žalovaný v odvolaní uviedol, že z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé ako súd prvej inštancie dospel k náhrade za vecné bremeno v celkovej výške 176.545,29 eur. Žalobca podanou žalobou zo dňa 30.12.2010 žalované nároky odôvodňoval tým, že žalované mesto na nehnuteľnostiach v jeho vlastníctve má pozemné komunikácie a chodníky. Z uvedeného vyvodil, že žalovaný užíva majetok žalobcu bez právneho dôvodu, a tým z jeho strany dochádza k bezdôvodnému obohateniu. Súd prvej inštancie napriek tomu, že žalobca nezmenil svoje skutkové tvrdenia, priznal žalobcovi aj náhradu za zákonné vecné bremeno. Podľa žalovaného je podstatný rozdiel medzi nárokom na bezdôvodné obohatenie a náhradou za vecné bremeno. Uvedené nároky sú dané len za splnenia odlišných skutkových skutočností a majú rozdielny nielen dôvod ich vzniku, ale aj obsah práva a povinností vyplývajúcich z právneho vzťahu a nakoniec aj dôvody zániku. Rozdielna je aj premlčacia doba. Tým, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu za vecné bremeno bez toho, aby žalobca zmenil rozhodujúce skutočnosti, došlo zo strany súdu k porušeniu dispozičného princípu. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nevysvetlil, prečo bez zmeny rozhodujúcich skutočností zo strany žalobcu rozhodol o nároku na náhradu za vecné bremeno. V tomto je rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

Uvedeným nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému reagovať na odlišné skutkové a právne posúdenie žalovaného nároku vzniknutého po 01.07.2009. O výrokoch III. a VII. súd rozhodol o tom, čo nebolo predmetom žaloby. Dôvodné bolo žalobu v tejto časti zamietnuť. Ďalej uviedol, že čo sa týka skutočného stavu zastavanosti pozemkov na ulici L. U., súd nekriticky prevzal všetko čo vyplynulo z posudku O. univerzity W.. Z odôvodnenia rozsudku v podstate nie je riadne identifikovaný dôkaz, z ktorého súd vyvodzuje svoje skutkové zistenie. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd vychádza zo záverov znaleckého posudku č. XX na č. I. XXX. Z odôvodnenia nie je zrejmé kto vyhotovil znalecký posudok XX/XXXX, či ide o tzv. súkromný znalecký posudok, kto bol objednávateľom a či podaný znalecký posudok splňa zákonom predpísané náležitosti.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že na č. I. 827 je posudok, ktorý mala vyhotoviť O. univerzita W. na základe objednávky žalobcu. Z posudku vyplýva, že dňa 26.02.2017 bola vykonaná ohliadka za účasti objednávateľa. Z posudku nevyplýva, že by termín ohliadky znalec oznamoval aj žalovanému. Vierohodnosť takéhoto dôkazu žalovaný namieta.

18. Z obsahu posudku nevyplývajú závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie vo vzťahu k svahom, zeleni a oporným múrom. Vo vzťahu k parcele XXXX/XX súd konštatoval, že oporný múr je telesom mestskej komunikácie U., pričom nie je zrejmé z akého dôkazu vyplýva, že ulica U. je miestnou komunikáciou. Po ulici U. vedie trieda I. trieda medzinárodného významu. Oporný múr nie je vo vlastníctve mesta a konštatovaná zelená parcela XXXX/XX nie je cestnou zeleňou. Zeleň je súčasťou pozemku, ktorá je vo vlastníctve žalobcu a žalované mesto žiadnym spôsobom uvedenú parcelu neužíva. Odvolacia námietka platí aj vo vzťahu k zeleni na ulici U..

19. Mesto podaním z 22.02.2017 predložilo súdu nájomné zmluvy, na základe ktorých si mesto Prešov prenajímalo pozemky, na ktorých sa nachádzajú miestne komunikácie. Uvedené zmluvy boli predložené na porovnanie, na preukázanie výšky nájomného nielen podľa lokality, ale aj čo do účelu, na ktoré boli pozemky prenajímané.

20. Zároveň mesto L. predložilo súdu grafické zobrazenie lokality L. U.. Na zobrazenie sú červeným šrafovaním vyznačené príľahlé pozemky k bytovým domom v lokalite L. U.. K týmto príľahlým pozemkom vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 23 ods. 1, 5 zákona 182/1993 Zb.. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku neuvádza ako sa s uvedenými listinnými dôkazmi vysporiadal.

21. Žalovaný namieta, že znalecké posudky, ktoré boli súdu predložené zo strany žalobcu a z ktorých súd pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal, sú nepoužiteľné, pretože pri stanovení všeobecnej hodnoty nájmu vychádzali z nájomných zmlúv, pri ktorých boli nehnuteľnosti prenajímané na podnikateľské účely. Zároveň, pri ktorých prenajímateľ poskytoval nájomcovi s tým spojené ďalšie služby, napr. oplotené priestory, vyznačenie parkovacích plôch, odpratávanie snehu a pod.. Žalovaný poukazoval na to, že pri zisťovaní výšky bezdôvodného obohatenia bolo potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti posudzovanej veci a prihliadnuť tiež na skutočnosť, že ide aj o pozemky zastavané komunikáciou. Žalobca v čase nadobúdania o týchto skutočnostiach vedel. Už bol vyslovený právny názor, že vždy je potrebné zisťovať primeranú výšku nárokov so zreteľom na všetky okolnosti prípadu a s prihliadnutím na skutočnosť, že ide o pozemok zastavaný pozemnou komunikáciou, o čom žalobca, resp. právny predchodcovia mali vedomosť už v čase nadobudnutia (Krajský súd v Prešove 6Co/93/2016).

22. Znalecké posudky nereflektujú obmedzenia, ktoré vyplývajú z toho, že na parcele sa nachádza obvod trolejbusovej dráhy a že na parcele viazne vecné bremeno neobmedzeného prechodu a prejazdu už od roku 2004. Znalecké posudky nezohľadňovali pri stanovení všeobecnej hodnoty nájmu oprávnenia prevádzkovateľa dráhy.

23. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pozemná komunikácia na ulici U. bola zriadená v čase, keď bol vlastníkom pozemku K. štát. Z toho vyplýva, že nedošlo k zriadeniu neoprávnenej stavby protiprávnym konaním stavebníka. Nový vlastníkom pozemku nemôže nadobudnúť k takémuto pozemku viac správ ako mali predchádzajúci vlastníci. V posudzovanej veci bez akýchkoľvek pochybností došlo k zriadeniu stavby komunikácie, chodníkov v lokalite L. U. pred 01.01.1992, resp. pred 01.04.1983. Preto nemožno v zásade z hľadiska posúdenia existencie neoprávnenej stavby aplikovať právnu úpravu, ktorá nadobudla účinnosť od 01.01.1992 a ktorá je obsiahnutá v § 135c Občianskeho zákonníka. Podľa právnej úpravy platnej pred 01.01.1992 mohol neoprávnenú stavbu zriadiť len občan a v danom prípade

predmetnú stavbu zriaďovali štátne socialistické organizácie, nie je možné aplikovať § 221 Občianskeho zákonníka. Do úvahy potom prichádzali pri splnení ďalších zákonných podmienok nároky vtedajšieho vlastníka na náhradu škody. Tento občianskoprávny vzťah vzniknutý na základe neoprávnenej stavby trval i po 01.01.1992. Vznik vzťahu z neoprávnenej stavby je nutné posúdiť podľa právnej úpravy, ktorá bola v čase vzniku stavby spôsob vypsoriadania sa riadi právnou úpravou, ktorá je tu v čase rozhodovania súdu. Žalobu na vydanie bezdôvodného obohatenia môže vlastník pozemku zastavaného komunikáciou úspešne podať len za podmienky, že nevznikol iný právny dôvodov, na základe ktorého sa môže vlastník pozemku domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva. Aplikácia § 135c Občianskeho zákonníka vylučuje aplikáciu § 451 Občianskeho zákonníka. Poukázal na závery rozsudku Krajského súdu v Prešove 5Co/290/2009 z 30.09.2010, z ktorého vyplýva, že by bolo nespravodlivé poskytnúť žalobcovi súdnu ochranu spočívajúcu aj v priznaní bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov v roku 2007, ak do úvahy prichádzala aplikácia § 135c Občianskeho zákonníka, ale aj aplikácia § 4 zákona 66/2009 Z.z..

24. Ďalej žalovaný poukázal na § 3 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalobcovi muselo byť už pri uzatváraní kúpnopredajnej zmluvy známe, že predmetnú nehnuteľnosť nemôže nikdy v budúcnosti užívať inak, ako bežný užívateľ stavby pozemnej komunikácie. Mesto Prešov považuje výkon vlastníckeho práva žalobcu za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobca uviedol, že odvolanie bolo podané oneskorene a odvolanie je nedôvodné. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

25. O uvedených odvolaniach rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 23Co/120/2017-1196 zo dňa 7.11.2018 takto:

„Potvrďuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 8.285,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.542,26 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,73 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia, a to v časti o zaplataenie 4.143,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.271,16 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.412,40 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.459,48 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia.

Mení rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 8.285,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.542,26 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.918,89 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2.824,73 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 4.143,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.271,16 eur od 21. 05. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.412,40 eur od 16. 06. 2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1.459,48 eur od 05. 08. 2009 do zaplataenia tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

Potvrďuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti titulom bezdôvodného obohatenia uplatneného od 04.04.2009 do 30.06.2009.

Potvrďuje rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 57.931,05 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia, a to v časti o zaplataenie 29.121,29 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia.

Mení rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 57.931,05 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 29.121,29 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25. 06. 2011 do zaplataenia tak, že žalobu v tejto časti zamietá.

Potvrďuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti titulom bezdôvodného obohatenia uplatneného od 31.12.2006 do 30.06.2009.

V prevyšujúcej časti rozsudok zrušuje a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.“

26. Na základe dovolania žalobcu NS SR uznesením sp. zn. 1Cdo/79/2022 zo dňa 8.11.2023 zrušil rozsudok KS v Prešove č.k. 23Co/120/2017-1196 zo dňa 7.11.2018 v druhom výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 8 285,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2 542,26 eur od 21.05.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2 918,89 eur od 16.06.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 2 824,73 eur od 05.08.2009 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 4 143,04 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 271,16 eur od 21.05.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1 412,40 eur od 16.06.2009 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 1 459,48 eur od 05.08.2009 do zaplataenia tak, že žalobu v tejto časti zamietol, a v piatom výroku, ktorým zmenil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia 57 931,05 eur spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.06.2011 do zaplataenia, a to v časti nad zaplataenie 29 121,29 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 25.06.2011 do zaplataenia tak, že žalobu v tejto časti zamietla a v rozsahu zrušenia vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a rozhodnutie. Vo zvyšku bolo dovolanie odmietnuté.

27. Dovolací súd okrem iného uviedol v uznesení, že

„Dovolací súd totiž musel dať za pravdu žalobcovi v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu o znížení náhrady za bezdôvodné obohatenie, určenej súdom prvej inštancie na základe znaleckého posudku, na polovicu, a to bez vykonania resp. doplnenia dokazovania a bez zdôvodnenia výšky takéhoto zníženia (prečo práve na polovicu), nemalo oporu v zákone a bolo arbitrárne. Odvolací súd síce môže dospieť k záveru, že závery znaleckého posudku nie sú správne (napr. pre nesprávne východiská alebo nesprávne metódy použité znalcom) a že na určenie výšky náhrady nebolo znalecké dokazovanie vôbec potrebné (napr. preto, že postačuje jednoduchý výpočet, ktorý môže urobiť aj súd), avšak v posudzovanej veci nešlo o tento prípad. Tu odvolací súd pri určení výšky náhrady vychádzal zo znaleckého posudku (teda nevykonal vlastný, nový výpočet výšky náhrady), avšak znížil znalcom určenú náhradu na polovicu s argumentom, že žalobca už v čase, keď kupoval predmetné nehnuteľnosti, vedel o tom, že na nich sú postavené cesty a iné stavby žalovaného. Pritom sa odvolací súd vôbec nezaoberal východiskami a metódami znaleckého posudku (t. j. tým, či znalec uvedenú skutočnosť zohľadnil alebo nie, resp. či znalec pri výpočte náhrady vychádzal z nesprávnych vstupov) a nijako ich nespochybnil.

Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že výška náhrady závisí od odborných znalostí, resp. od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a vykonal dokazovanie znaleckým posudkom (nezáleží na tom, či išlo o znalca ustanoveného súdom alebo o súkromný znalecký posudok), nemôže odvolací súd bez ďalšieho dokazovania a bez jednoznačného uvedenia dôvodov, pre ktoré sú závery znaleckého posudku nesprávne, rozhodnúť o výške náhrady na základe vlastnej úvahy.

Podobne ako Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutiach, ktoré citoval žalobca v dovolaní, aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/110/2018, uverejnenom ako R 73/2019 konštatoval, že na nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku a na možnosť zníženia tejto náhrady sa nevzťahuje § 450 Občianskeho zákonníka (t. j. moderačné právo súdu). Aj keď sa toto rozhodnutie týkalo náhrady, ktorá v zmysle § 15 ods. 8 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve patrí vlastníkovu pozemku nachádzajúceho sa v ochrannom pásme cintorína, podstata jeho argumentácie je aplikovateľná aj v tomto prípade: Právo vlastníť majetok, vrátane práva užívať ho (spôsobom neodporujúcim všeobecným záujmom chráneným zákonom alebo na ujmu práv iných), patrí medzi ústavou garantované základné práva a slobody. Vlastník má právo na náhradu ujmy, ktorá mu obmedzením jeho vlastníckeho práva vznikla, a to v zodpovedajúcej výške (výške primeranej jeho obmedzeniu), ktorú podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné moderovať (znížiť), lebo nejde o nárok na náhradu škody, a preto sa neuplatní ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka. Podobne v tomto prípade, keď ide o náhradu titulom bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré vzniklo bezdôvodným užívaním pozemkov vo vlastníctve žalobcu, je potrebné poskytnúť žalobcovi náhradu práve v takej výške, aká zodpovedá výške bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného. Ani tu nejde o nárok na náhradu škody, preto neprichádza do úvahy aplikácia § 450 Občianskeho zákonníka (moderačné právo súdu).

Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd postupoval svojvoľne, keď znížil súdom prvej inštancie stanovenú náhradu, určenú na základe znaleckého posudku, na polovicu, pričom nemal na takéto zníženie žiaden právny ani skutkový podklad (skutkovo zdôvodnil zníženie tým, že žalobca kupoval pozemky už zastavané, avšak nezdôvodnil výšku zníženia práve o polovicu). Odvolací

súd tak porušil právo dovolateľa na spravodlivý proces a dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP bolo v tejto časti nielen prípustné, ale aj dôvodné. Preto bolo potrebné napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vo výrokoch, ktorými zmenil vyhovujúce výroky súdu prvej inštancie vo vzťahu k náhrade za bezdôvodné obohatenie tak, že žalobu v časti zodpovedajúcej polovici nároku určeného súdom prvej inštancie zamietol (druhý a piaty výrok) zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP)..

28. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu zrušenia dovolacím súdom ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Odvolací súd je viazaný rozhodnutím NS SR v tejto veci, pričom z tohto rozhodnutia vyplýva, že v tomto prípade aplikácia § 450 Občianskeho zákonníka (moderačné právo súdu) neprichádza do úvahy.

29. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za lokalitu L. U. a bezdôvodné obohatenie za ulicu U. a správne vec právne posúdil. V danom prípade bolo preukázané, že žalovaný bez právneho dôvodu do 30.6.2009 užíval nehnuteľnosti žalobcu (od 1.7.2009 ich užíva na základe práva z vecného bremena vzniknutého podľa zákona 66/2009 Z.z. resp. podľa zákona 182/1993 Z.z.). Nárok žalobcu nie je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca neporušil pri nadobúdaní nehnuteľností právo, patria mu teda všetky práva vlastníka. Výkon práva vlastníka v tomto prípade nie je konaním v rozpore s dobrými mravmi. Je odôvodnené morálkou aj právom, aby vlastník veci bol odškodnený za to, že jeho vec čo len čiastočne bez právneho dôvodu užíva niekto iný.

30. Odvolací súd je toho názoru, že premlčacia doba je v danom vzťahu dvojročná, pretože sa jedná o správu vlastného majetku žalobcu, nie o obchodnoprávny vzťah medzi stranami. O obchodnoprávny vzťah by sa jednalo vtedy, ak by sa strany uzavreli zmluvu ohľadom využívania tohto pozemku. Pokiaľ však žalovaný neuznáva právo žalobcu a žalobca sa ho musí domáhať na súde, nejedná sa o záväzkový vzťah podľa Obchodného zákonníka. Aj podľa § 261 ods. 2 ObZ sa musí jednať o vzťah medzi obcou a podnikateľom, pri jeho podnikateľskej činnosti. Žalobca s uvedenými pozemkami nikdy nevykonával žiadnu činnosť, neuzavrel o nich zmluvu, len uplatňoval na súde svoje práva vyplývajúce z vlastníctva. Správne súd posúdil aj otázku premlčania, pretože nie je dôležitá len suma, ktorú žalobca uplatnil, ale aj jej skutkový základ - teda za aké obdobie, výmeru a v akej výške žiada bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ žalobca podaním doručeným súdu 28.5.2015 žiadal priznať za špecifikovanú výmeru a čas sumu 22,50 eur/m², pričom predtým žiadal sumu 12,08 eur/m², je jeho nárok nad sumu 12,08 eur/m² skutočne premlčaný - právo na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 4.4.2009 do 30.6.2009 v sume prevyšujúcej pôvodne požadovanú sumu 12,08 eur/m² totiž žalobca uplatnil až 28.5.2015, teda po uplynutí 2 ročnej premlčacej doby (ktorá uplynula najneskôr dňom 30.6.2011).

31. Bezdôvodné obohatenie za lokalitu L. U. a bezdôvodné obohatenie za ulicu U. súd prvej inštancie v napadnutých výrokoch určil správne, a preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

32. K ďalším odvolacím námietkam odvolací súd uvádza:

Znalecký posudok č. XX predložený žalobcom je v spise založený na čl. XXX a nasl a má všetky náležitosti znaleckého posudku podľa § 17 zákona 382/2004 Z.z. o znalcoch a tlmočníkoch. Jedná sa o súkromný znalecký posudok podľa § 209 CSP, ktorý nemá doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. To že posudok nemá uvedenú doložku znamená len to, že sa nepostupuje pri vykonávaní tohto dôkazu akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca, ale charakter znaleckého posudku tejto listine zostáva. Pri neexistencii iných dôkazov nie je dôvod jeho závery spochybňovať. Neúčast' žalovaného na ohliadke nespôsobuje nepoužiteľnosť tohto posudku, žalovaný mal možnosť namietať jeho závery. Z posudku nevyplýva, že oporný múr je telesom mestskej komunikácie U., ale že sa jedná o múr na parcele XXXX/X smerom k U. ulici.

33. Aj keď žalovaný predložil zmluvy týkajúce sa nájmu nehnuteľností mestom, správne súd prvej inštancie vychádzal zo záverov znaleckého posudku, ktorý je relevantným dôkazom na určenie výšky nároku. Pri zmluvách predložených žalovaným nie je možné zistiť, či odrážajú trhové nájomné, na ktoré má žalobca nárok.

34. Právo na bezdôvodné obohatenie patrí aj za časť pozemku, na ktorej je zeleň, pretože zeleň je súčasťou cestného telesa, a teda udržiavanie zelene je spôsobom využitia pozemku.

35. Predmetom tohto konania sú parcely XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X a XXXX/XX, ktoré nie sú podľa tohto dôkazu zaťažené vecným bremenom podľa § 23 ods. 1, 5 zákona 182/1993 Zb.

36. Pozemok žalobcu je bez občianskoprávneho dôvodu zastavaný stavbami vo vlastníctve žalovaného, čo je dôvodom na odškodnenie takéhoto vlastníka. Žalobca nemôže byť nútený, aby si vybral uplatnenie svojich práv buď podľa § 135c OZ alebo podľa 451 OZ. Tieto práva môžu vzniknúť aj popri sebe a je na žalobcovi, akú právo uplatní. Z právnej úpravy nevyplýva, že aplikácia § 135c Občianskeho zákonníka vylučuje aplikáciu § 451 Občianskeho zákonníka.

37. Omeškanie v prípade nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniká až od dňa nasledujúceho po dni, kedy mala byť pohľadávka zaplatená. V prípade bezdôvodného obohatenia je čas plnenia určený podľa 563 OZ. Za výzvu na plnenie sa považuje aj podaná žaloba, ale pre vznik hmotnoprávneho účinku (privodenie splatnosti) je potrebné žalobu doručiť (§ 41 ods. 3 OSP, § 124 CSP). Rovnaké závery vyplývajú aj zo žalobcom predloženého rozhodnutia NS ČR 26 Odo 1632/2006.

38. V konaní nebolo preukázané, že neboli dané podmienky pre vznik vecného bremena podľa zákona 66/2009 Z.z. (že nešlo o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov). Na tento skutkový záver by bolo potrebné vykonať dôkazy, nestačí poukázať na odôvodnenie iného rozhodnutia KS v Prešove.

39. Odvolací súd podotýka, že okrem výrokov, ktoré boli zrušené uznesením NS SR sp. zn. 1Cdo/79/2022 zo dňa 08.11.2023, sú zvyšné výroky rozsudku KS v Prešove zo dňa 07.11.2018 právoplatné, vrátane výroku o zrušení časti rozsudku súdu prvej inštancie, a teda súd prvej inštancie bude pokračovať v konaní v rozsahu zrušenia, ktorý vyplýva z rozsudku KS v Prešove 23Co/120/2017 - 1196 zo dňa 07.11.2018, vychádzajúc z právneho názoru vysloveného v uvedenom rozhodnutí s modifikáciou tohto právneho názoru, ktorá vyplýva z uznesenia NS SR sp. zn. 1Cdo/79/2022 zo dňa 08.11.2023, najmä že moderačné právo súdu pri pohľadávkach na vydanie bezdôvodného obohatenia neprichádza do úvahy.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 396 ods. 3 CSP).

41. V priebehu odvolacieho konania bola odvolaciemu súdu predložená námietka zaujatosti konajúcej sudkyne, o ktorej rozhodol senát 23 Co KS v Prešove uznesením 23 NcC/1/2024 tak, že sudkyňa T. H. L. vylúčil z prejednávania a rozhodovania danej veci. Podľa uznesenia NS SR Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1Cdo/79/2022 z 08.11.2023 „V tomto prípade dovolací súd z námietky predloženej žalobcom ani z obsahu spisu nezistil také skutočnosti, ktoré existovali v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a ktoré by zakladali dôvod na vylúčenie sudkyne súdu prvej inštancie. Je však potrebné dodať, že ak by mala táto sudkyňa po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom opätovne rozhodovať v tejto veci, bude potrebné, aby krajský súd rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej žalobcom, a to už vzhľadom na okolnosti uvádzané žalobcom, existujúce v čase, keď by mala sudkyňa vo veci opätovne rozhodovať. „ Z uvedeného vyplýva, že zaujatosť sudkyne vznikla až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie, a preto nemá vplyv na rozsudok Okresného súdu Prešov v tejto veci z 20. júla 2017 a nebola dôvodom na zrušenie tohto rozsudku. Zároveň z uvedeného názoru vyplýva, že T. H. L. nemôže konať v tejto veci v rozsahu zrušenia vyplývajúceho z rozsudku KS v Prešove 23Co/120/2017 - 1196 zo dňa 07.11.2018.

42. V priebehu odvolacieho konania bolo odvolaciemu súdu doručené podania žalobcu zo dňa 13.03.2024 - čiastočné späťvzatie žaloby. V tomto podaní vyplýva, že späťvzatie sa týkalo tej časti konania, o ktorej už bolo právoplatne rozhodnuté (a nárok bol aj žalovaným zaplatený), a preto sa odvolací súd nemohol týmto podaním zaoberať a na jeho základe konanie čiastočne zastaviť. V tomto prípade nebolo možné postupovať podľa § 370 CSP (nepripustiť späťvzatie žaloby), pretože postup podľa § 370 CSP prichádza do úvahy len vtedy, ak sa späťvzatie nároku, o ktorom bolo rozhodné len neprávoplatne.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.